

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010060
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3121010060.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 07. júna 2021 prejednal sťažnosť odsúdeného

F. G.,

nar. XX.XX.XXXX vo L., trvale bytom O., I. č. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6PP/19/2021 zo dňa 08.04.2021 a takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/3/2020 zo dňa 07.02.2020 bol Ivan Berky odsúdený pre zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. a prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a) Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 2 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 6Nt/69/2020 zo dňa 05.11.2020 došlo k zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody tak, že na jeho ďalší výkon bol odsúdený zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmieňajúce prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmienkové prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienkové prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebnej výmery trestu odňatia slobody (2/3), pričom u neho nie sú splnené obidve materiálne podmienky. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a druhá materiálna podmienka je založená na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmienkového prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri navádzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmienkové prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

Súd prvého stupňa správne poukázal na to, že existujú dôvodné pochybnosti o tom, že sa odsúdený polepšil. Z hodnotenia ústavu na výkon trestu totiž vyplýva, že správanie odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody je prinajmenšom diskutabilné - bolo u neho evidovaných viacero negatívnych poznatkov, a teda jeho polepšenie z hodnotenia nevyplýva.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza aj to, že odsúdený má formálne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, pričom má ešte tendencie presúvať časť zodpovednosti za svoje konanie na vplyv alkoholu, problémy s partnerkou a vplyv okolitého prostredia. Tieto závery odsúdený na verejnom zasadnutí v podstate ani nerozporoval. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto postoj odsúdeného k jeho trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa). Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienkovom prepustení viedol riadny život.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmienkového prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienkové prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú. Odsúdený bol doposiaľ 12-krát súdne trestaný, a v prípade posledných štyroch odsúdení vykonal nepodmienečné tresty odňatia slobody. Posledný z nich vykonal iba dňa 05.03.2018, avšak opätovne sa dopustil úmyselnej trestnej činnosti dňa 17.09.2019, pre ktorú aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, dokonca závažnejšej ako dovtedy (zločinu). Vzhľadom na uvedené zistenia možno charakterizovať odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti, od ktorej páchania ho neodradili ani viaceré odsúdenia či vykonané tresty.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného tak nedáva ani pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie po podmienenom prepustení sa už nebude opakovať. V neprospech odsúdeného napokon svedčí ústavom konštatované vysoké riziko jeho sociálneho zlyhania a taktiež nepriaznivá resocializačná prognóza, ako aj odporúčanie riaditeľa ústavu podmiennečne neprepustiť odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Záverom senát krajského súdu uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Neuniklo zároveň pozornosti krajského súdu, že v napadnutom uznesení sa nachádzajú dva rozdielne dátumy, kedy malo byť uznesenie vyhlásené (v hlavičke a na konci uznesenia). Preto bude súd prvého stupňa povinný zistenú zrejmu nesprávnosť napadnutého uznesenia opraviť postupom podľa §§ 174 ods. 1 a 180 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.